

Győri Ítéltábla

Gf.II.20.012/2021/8/I.

A Győri Ítéltábla a Kiss és Lányi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kiss Gábor ügyvéd ;cím4) által képviselt Felperes1 (cím2) felperesnek a dr. Pozsonyi András ügyvéd (cím5) által képviselt Alperes1 (cím1) alperessel szemben késedelmi kötbér, kijavítási költség és kártérítés megfizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2020. november 16. napján kelt 15.G.40.201/2015/136. ítéletével szemben a felperes által 138. és az alperes által 139. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t:

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett részét részben megváltoztatja, az alperes által a felperesnek fizetendő marasztalási összeget 13.628.068 (Tizenhárommillió – hatszázhuszonnyolcezer – hatvannyolc) Ft-ra és az elsőfokú ítéletben írt kamataira leszállítja.

Ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 353.833 (Háromszázötvenháromezer – nyolcszázharminchárom) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A megrendelő felperes, valamint a 2020. szeptember 30. napjáig a cég1 néven működő alperes (továbbiakban: alperes) mint vállalkozó között 2013. augusztus 28. napján jött létre vállalkozási szerződés a helységi helyrajzi szám1 helyrajzi szám (cím2) alatti ingatlanon épülő csarnok szerkezetépítési kivitelezési munkáinak elvégzésére, a szerződés 4. számú mellékletében (az előzetes árajánlat) meghatározott munkafolyamatok elvégzésére, a fix átalányárként rögzített nettó 92 millió Ft díjért. A 2. 1. alapján a szerződés teljesítése során tételes elszámolás alkalmazására csak a szerződés egyoldalú megszüntetése során kerülhet sor. A 2013. augusztus 15. napján kelt alperesi árajánlatban a "szárazépítéset" címszó alatt az alperes az acélszerkezet "T 30, T 45 tűzvédő festés+fedő" munkáját vállalta nettó 5.004.699. Ft díjért. A vállalkozási szerződés 1. 2. pontjában a felek kijelentették, hogy a munkák műszaki tartalmának megvalósítását oszthatatlan szolgáltatásnak tekintik. A 3. pontban az alperes kötelezettséget vállalt, hogy az 1. számú mellékletként szereplő pénzügyi és műszaki ütemtervben részletezett szakasz- és véghatáridőket betartja. Az átadási (záró) határidő (2013. november 24. napja) elmulasztása esetére a vállalkozó kötelezettséget vállalt napi 250.000 Ft

késedelmi kötbér megfizetésére. A kötbér maximumot a vállalkozói díj 10 százalékában állapították meg a felek. A 3. 2 pontban a határidő-túllépést igazoltnak tekintették mindaddig, amíg az építkezés haladását akadályozó késedelemért a megrendelő a felelős. Kikötötték, hogy az ezen okból szükséges határidő módosítást a felek közösen az építési naplóban rögzítik. A szerződés 6. 1. pontja alapján a megrendelő jogosult volt a szerződéstől – a Ptk. 395. §-ában foglaltakon kívül – azonnali hatállyal elállni amennyiben a vállalkozó nem megfelelő (a minőségi követelményeket nem kielégítő vagy késedelmes) teljesítése miatt a vállalkozói kötelezettségvállalások teljesítése vagy az épület átadási határideje veszélybe kerül. Ebben az esetben (6. 2.) a vállalkozó csak a szerződésszerűen elvégzett és megépítésre, illetve beépítésre került munkák ellenértékére tarthat igényt, amelyet a felek az elkészült munkarészek közös – mennyiségi és minőségi – tételes felmérése és az ennek alapján kötendő megállapodásuk során határoznak meg.

[2] A megrendelő felperes által benyújtott kérelem alapján az építésügyi hatóság a csarnokra az építési engedélyt 2013. október 7. napján adta ki, amely 2013. november 5. napján emelkedett jogerőre. Az alperes által megbízott Név1 és Név2 statikus tervezők 2013. október 8. napján készítettek statikai műszaki leírást a csarnoképítés statikai kiviteli terveihez. Az építési helyen a felperes által korábban tervezett csarnok meglévő alapozását illetően megállapították, hogy "a meglévő alapok egy részének feltárása megtörtént" (...) "az ellenőrző számítások szerint a meglévő alapok geometriailag, stabilitásra és szilárdságilag és a talaj törésre is biztonsággal megfelelnek, az időközben érvénybe lépett EUROCODE-nak a tartóssággal szemben támasztott követelményeinek nem felelnek meg. (betonminőség, betontakarás) Véleményem szerint erről a megrendelő nyilatkozhat, hogy így elfogadja a meglévő alapokat." A felperes ügyvezetője (Név3) 2013. október 30-án e-mailben kérte a meglévő alaptesteket kivitelező cég2.-t a felperes által megbízott műszaki ellenőr (Név4) által is kért megfeleléségi nyilatkozat kiadására az alaptestekről. A felperes tervezője, Név5 a felperes ügyvezetőjének írt e-mailjeiben (2013. november 5.) egyetértett azzal, hogy az alámosódás, illetve a talaj megváltozása miatt szükséges a kivitelezőnek (cég2.) az alaptestek megfeleléségéről nyilatkozni. 2013. november 7-én a felperes ügyvezetője (Név6) az alperesnek küldött e-mailben statikus vizsgálatát tartotta szükségesnek arról, hogy az cég2. által készített főtartó és segéd tartó alapok megfelelőek-e. Az cég2. 2013. november 6. napján kelt alapozásra vonatkozó kivitelező nyilatkozatát követően a felperes felelős műszaki vezetője (cég3., Név5) 2013. november 15. napján nyilatkozatot adott ki, amely szerint a megépítendő csarnoképület alapozása a kiviteli terveknek megfelelően valósult meg. Az alaptestekre vonatkozó ezen igazolást a felperes 2013. november 19. napján küldte meg az alperes statikus tervezőinek, majd másnap, 2013. november 20. napján az alperes átadta a felperesnek a megrendelésére készült statikai kiviteli tervet. Ettől függetlenül az alapok megfeleléségéről változatlanul szükségesnek tartotta a szakértői vizsgálatot a megrendelő műszaki ellenőre (Név4) a felperesnek - és a felperes az alperesnek 2013. november 20. napján megküldött e-mailjeiben. Az alperes jogi képviselője útján 2013. november 19. napján a felperesnek küldött levelében megállapította, hogy a munkaterület átadására változatlanul nem került sor, a felperes műszaki ellenőre (Név4) nem adott engedélyt az acélszerkezet felállítására, az építési naplót nem lehetett megnyitni. Ezért javasolta a szerződés pénzügyi és műszaki ütemterve módosítását, amely alapján 2014. április 6. napjáig a szerződési kötelezettsége teljesítését – a felmerült többletköltségek elismerésével – vállalja. (G. 40.104/2015/2/F/5.) Ezen feltételek mellett a felperes a 2013. november 21. napján kelt levelében nem fogadta el a szerződés módosítását, az eredeti vállalkozói díj mellett legfeljebb a teljesítési határidő 2014. február 28. napjáig meghosszabbítását tartotta indokoltnak. (G. 40.104/2015/2/F/6.) A felperes 2013. november 23-án átadta az alperesnek a módosított, újonnan kivitelezett alaptesteket is tartalmazó engedélyezési terv jogerős építési engedélyét.

A 2013. november 29. napján kelt levélben az alperes közölte a felperessel, hogy a szerződés a megrendelői érdekkörben felmerült okból lehetetlenült (Ptk. 399. § c) pontja), így az elszámolás során igényt tart a lehetetlenülés időpontjáig elvégzett munkák vállalkozói díjára. Időközben az alperes a csarnoképítéshez szükséges szerkezeti elemeket legyártotta és 2013. október 31. napjáig annak fele részét az építési helyére leszállította. 2014. január 15. napján a felek egyeztetést tartottak, melynek során az alperes vállalta, hogy 2014. január 17. napjáig a legyártott acélszerkezeti elemeket és a hozzájuk tartozó műszaki dokumentációt az építési helyre leszállítja. A felperes vállalta, hogy a 2013. szeptember 6. napján kelt előlegszámla alapján kifizetett 20 millió Ft (és a kiállítandó 5.400.000 Ft egyenes áfát tartalmazó számla) összegének beszámításával az acélszerkezeti elemek ellenértékét az alperesnek megfizeti.

[3] A felperes 2014. január 7. napján vállalkozási szerződést kötött a csarnoképítés kivitelezésére a cég4.-vel (a továbbiakban: cég4) 88.939.591. Ft vállalkozói díjért. A cég4 az építési naplóban 2014. január 21. napján rögzítette, hogy "az acélszerkezetek tűzgátló festéssel és zománc réteggel ellátottak, viszont ez minőségileg nem elfogadható, tűzoltó részére ebben a formában nem átadható. A tűzgátló festésen táskásodás, felületi korrózió tapasztalható. Becslések szerint a tűzgátló festés és a fedőzománc réteg minimum ötven százaléka nem felel meg a jelenleg hatályos jogszabályi előírásoknak, így azt javítani szükséges." 2014. január 23-án a felperes felhívta az alperest a tűzgátló- és zománc festés javítására, pótlására. Az alperes ezt maga is szükségesnek tartotta és a 2014. január 28-án kelt levelében azt kérte, hogy annak 6.355.968. Ft díjából három millió Ft a sikeres műszaki átadás-átvétel után kerüljön részére kifizetésre, míg a fennmaradó 3.355.968. Ft a megfelelésig tűzvédelmi szakértő általi igazolásáig kerüljön ügyvédi letétbe. 2014. február 21. napján a felperes kérte a tűzgátló festés nélkül leszállított szelemenek alperesi lefestését is. Az alperes 2014. március 10. napján kötött alvállalkozói szerződést a cég5 Kft. vállalkozóval a csarnok acélszerkezetének tűzvédő festési munkái egy része elvégzésére 2.300.000 Ft +áfa (2.921.000. Ft) díjért. A cég5 Kft. ajánlatában a helységi csarnok kb. 600 m² horganyzott acélszelemenén "tapadóhíd" képzését és R. 30 tűzgátló bevonat kivitelezését vállalta. Az alperes a tűzgátló festés javítását, a szelemenek festésével együtt 2014. március 12. napján jelentette készre. A felperes ennek ellenére az alperes által kalkulált 6.614.463. Ft tűzvédelmi festés díját nem fizette meg, azt a megfelelésig igazolásához kötötte. A felperes a tűzvédelmi festés 6.614.643. Ft díját 2014. március 3. napján ügyvédi letétbe helyezte, majd onnan 2014. április 30. napján visszavonta.

[4] Időközben a felperes által megbízott cím7 a 2014. március 25. napján kelt statikai szakvéleményében az alperes által tervezett és kivitelezett elemekből álló csarnokszerkezet statikai hiányosságait állapította meg és szükségesnek tartotta a szerkezet megerősítését. A szakvélemény kitért a már felállított acélszerkezeti elemek tűzgátló festésének sérüléseire, hólyagosodására, leválására is, szükségesnek tartva újabb bevonat készítését. A felperes 2014. április 16. napján az alperessel kötött vállalkozási szerződéstől a Ptk. 301. §- 302. §-aira és a vállalkozási szerződés 6.1.pontjára hivatkozással elállt, egyben 9.200.000 Ft késedelmi kötbér megfizetésére szólította fel az alperest. A felperes a csarnokszerkezet megerősítésének tervezésére és kivitelezésére szerződéseket kötött, amelynek eredményeként az acélszerkezetre újabb szerkezeti elemeket építettek be. A felperes 2014. július 4. napján kötött vállalkozási szerződést a cég5 Kft. vállalkozóval részben a beépített új szerkezeti elemek tűzgátló festéssel ellátására, részben pedig a más vállalkozó által elkészített tűzgátló festésre kerülő fedőbevonat kivitelezésére. A 2014. július 17. napján kelt teljesítésigazolás szerint a cég5 Kft. az elvégzett munkákról – a korábbi 1.200.000 Ft előlegszámla után – további nettó 1.214.500 Ft összegről nyújtott be számlát a felpereshez.

[5] A felperes módosított keresetében 27.797.177. Ft, valamint annak a 2014. április 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A tőke összegén belül 9.200.000 Ft-ot késedelmi kötbér- míg 2.047.416 Ft-ot a tűzvédelmi festés javítási költségeként követelt. A további részösszegeket az alperes által kivitelezett csarnokszerkezet kijavításával, megerősítésével felmerült költség, kiadás címén érvényesített. A késedelmi kötbérre amiatt tartott igényt, mert az alperes a vállalkozási szerződés mellékletét képező pénzügyi- és műszaki ütemterv határidőit (2013. szeptember 11., 2013. október 9., 2013. október 12., 2013. október 29.) figyelmen kívül hagyva a statikai kiviteli terveket nem készítette el, 2013. szeptember 11. napjáig nem készült el a kiviteli és gyártmányterv, csak 2014. január 10. napján. A helyszíni szerelés elkezdése elmaradt, bár a munkaterület erre alkalmas volt. A 2013. szeptember 12.- 2014. január 10. napja közötti késedelmes napok számára figyelemmel a szerződés 3. pontja alapján a kötbérmaximumra (a díj 10%-a) tarthat igényt. A szerződés alapján az alperest terhelő tűzvédelmi festés szerződésszerű kivitelezése elmaradt, a csarnokszerkezet megerősítése miatt újabb elemek festése vált szükségessé. Ezzel 2.924.880. Ft vállalkozói díj kiadása keletkezett, melynek 70 százaléka tartott igényt a kirendelt igazságügyi műszaki szakértő véleménye alapján.

[6] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy a késedelem nem neki, hanem a megrendelő felperesnek felróható, késedelmi kötbérrel nem tartozik. Az alperes a kivitelezéshez szükséges munkaterületet nem bocsátotta rendelkezésre, az acélszerkezet elhelyezéséhez szükséges pillér alapokból többet az alperesnek kellett elkészítenie; korábban elkészült alaptestek megfelelőségi nyilatkozatát a felperes csak 2013. november 19. napján küldte meg a részére, ennek hiányában a műszaki ellenőr nem engedélyezte a kivitelezést. Az építési engedély csak 2013. november 5. napján emelkedett jogerőre, melyet a felperes csak 2013. november 20-án küldött meg a részére. Kiemelte, hogy a vállalkozási szerződés 3. pontja szerint nem bármely szakasz-határidő elmulasztása jár kötbérfizetési kötelezettséggel, csak az záró átadási határidő késedelme. A szerződés azonban lehetetlenült, annak megszűnése után pedig a késedelem jogkövetkezményei nem vizsgálhatóak. (BH1996. 329., BH1997. 180.) A felperes által követelt tűzvédelmi festés díja megfizetésére irányuló keresetrészt vitatta, állította, hogy a vállalkozási szerződésben a szelemenek festését nem vállalta. Ettől függetlenül a 2014. március 7. napján kelt felperesi ajánlatot elfogadva 2014. március 10. és 12. napja között – a szelemenek festésére is kiterjedő – a festési munkát elvégezte, az alvállalkozójának, a cég5 Kft.-nek 2.921.000. Ft vállalkozói díjat megfizette. Fedőfestés ellenértékével amiatt nem tartozik, mert a szerződés alapján ilyen kötelezettség nem terhelte. Az elvégzett tűzvédelmi festés hiányosságai a 2013. októberében leszállított szerkezeti elemek helytelen tárolása miatt keletkeztek, amennyiben a vállalkozási szerződés teljesül, korrózió nem történik. A leszállított szerkezeti elemek a felperes felelős őrzésébe kerültek.

[7] Beszámítási kifogást terjesztett elő a 6.614.643. Ft megfizetésére, festési díj címén.

[8] Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel részben támadott ítéletével kötelezte az alperest 15.969.727. Ft, valamint annak a 2014. április 1 napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata és 1.299.000 Ft perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozata indokolásában a felperes késedelmi kötbér iránti keresetét amiatt tartotta alaptalannak, mert egyetértett az ellenkérelemmel abban, hogy a szerződés teljesítése

2013 "november végére fizikailag lehetetlenült." A részhatáridők már nem voltak betarthatóak, mindkét fél ajánlatot tett új részhatáridőkre, erre azonban a felek között megállapodás nem jött létre. Így az elsőfokú bíróság megítélése szerint a szerződés módosítás hiányában megszűnt. A lehetetlenülés miatt az alperes már késedelembe nem esett, így a felperes kötbér számítása is hibás. A felek 2014. januárjában már abban állapodtak meg, hogy az elkészült munkákkal elszámolnak, az alperes az elkészült szerkezetet átadja, amely a Ptk. 399. § a) pontjának, a mindkét fél érdekkörében felmerült lehetetlenülés következményének minősül. A felperes elállás nem jogszerű, mivel a szerződés 2013. november 21. napján (az alperes 2013. november 19. napján kelt levelére adott felperesi válasszal) már megszűnt.

[9] A bíróság a felperes tűzvédelmi festés javítási költsége (2.924.880. Ft) iránti keresete megítélésénél abból indult ki, hogy a tűzgátló festés a nem megfelelő tárolás és időjárás miatt károsodott, illetve sérült a szerkezet felépítése során. A szerkezet megerősítési munkái miatt újabb elemeket kellett beépíteni, illetve festeni. Az alperes által vitatott szelemenek festésével kapcsolatban a bíróság a kirendelt igazságügyi műszaki szakértő véleménye alapján úgy ítélte meg, hogy minden szerkezeti elemet le kell festeni, amelynek tűzvédelme indokolt. A cég4 alkalmazottja, Név7, valamint az igazságügyi szakértő véleménye alapján a bíróság azt állapította meg, hogy a festési hibákban, figyelemmel a szakszerűtlen tárolásra is mindkét fél közrehatott, a közrehatás aránya az alperesre terhesebb 70-30%. Ezért a felperes 2.047.416 Ft megtérítésére tarthat igényt festési költség címén. Az alperes beszámítási kifogását a törvényszék amiatt utasította el, mert az alperes által kivitelezett hibás és hiányos festést újból el kellett végezni és az alperes festési díját a felperes nem ismerte el további elszámolandó igényként.

[10] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával az őt terhelő marasztalási összeg 8.344.717 Ft-ra és késedelmi kamataira leszállítását, míg ezt meghaladóan a kereset elutasítását- míg másodlagosan ebben a keretben az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Fellebbezésében kifogásolta a 6.614.643. Ft összegű beszámítási kifogása elutasítását, valamint a felperes részére megítélt 2.047.416 Ft festési költségből 1.010.367. Ft fedő bevonat kivitelezésével felmerült díjat.

[11] Hivatkozott a 2013. július 8. napján a felperesnek megküldött árajánlatára, amelyben "festés-mázolás" címszó alatt nettó 4.900.400 Ft díjért szerepelt a T 30, T 45 tűzvédő festés + fedő festés. Azzal egyetértett, hogy ez a vállalási ár tartalmazta a fedő festéssel ellátást is. A fedő festés kivitelezésére azonban csak az acélszerkezet felállítását követően kerülhet sor, így az alperes által átadott acélszerkezet nem volt fedő festéssel ellátva. A szerződés megszűnését követően pedig az alperesnek nem kellett fedő festéssel ellátva leszállítania a szerkezetet. Azzal is érvelt, hogy a 4.900.400 Ft+áfa (6.223.508. Ft) díjban nem szerepelt a szelemenek festésének díja. A pertörténetet részletezve kiemelte, hogy a 2014. január 24. napján kelt, felperesnek írt levelében jelezte: az acélszerkezet tűzgátló festése javítását 4.747.589 Ft+áfa (6.029.438. Ft) vállalkozói díjért, illetve a díj letétbe helyezése mellett vállalja. A felperes által a szerződés megszűnését követő elszámolás alapján kifizetett előleg, valamint annak áfa tartalma (25.400.000 Ft) nem tartalmazta ennek a tűzvédelmi festésnek a díját. A beszámítási kifogásával érvényesített, áfával növelt 6.614.643 Ft díj tartalmazta a 2013. október- november hónapokban történt első festés díját, és a 2014. március 12. napján készre jelentett javítás + szelemenek lefestése díját is. A fedő festés díját azonban nem, mivel annak elvégzésére a lehetetlenülést követően nem jött létre megállapodás a felek között. A 2014. március 31. napján megtartott egyeztetésről készült jegyzőkönyvben (F / 22) a felperes nem tűzbiztonsági, hanem esztétikai okból kifogásolta a tűzvédelmi festést.

[12] A felperes keresetében érvényesített festési költséget illetően kiemelte, hogy az ilyen címen előterjesztett követelését a felperes 2.924.880 Ft-ról a 2018. április 17. napján kelt beadványában (63. szám) 2.414.500 Ft-ra szállította le. A felperes által a cég5 Kft. vállalkozóval a festés javítására kötött vállalkozási szerződés árajánlata, valamint a számlák elemzésével megállapította, hogy a 911.467. Ft és a 98.900. Ft összegű fedő festési díj nem áll összefüggésben az alperesi társaság teljesítésével. A fedőfestés ugyanis nem a tűzvédelmi festés hiányosságainak kijavítását szolgálja, hanem az acélszerkezet festése utáni esetleges esztétikai hibákat orvosolja.

[13] Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint nem annak van elsődlegesen jelentősége, hogy az alperes vállalásába mely kivitelezési feladatok tartoznak, hanem annak, hogy a szerződés megszűnéséig ezekből milyen munkákat teljesítettek és azokért milyen összegű vállalkozói díjra tarthat igényt. A szakvélemény szerint a fedőfestés díja azért értékelendő az alperes terhére, mert azt az eredeti vállalat is tartalmazta. A szakértő ugyanakkor figyelmen kívül hagyta, hogy a szerződés megszűnéséig nem került sor a fedő festésre.

[14] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a 9.200.000 Ft késedelmi kötbér iránti keresetének való helyt adást és az ítélet megváltoztatása folytán az alperes perköltségben marasztalását kérte. Vitatta az ítélet azon megállapítását, hogy nem az alperesnek róható fel a kivitelezés késedelve. Kiemelte a vállalkozási szerződés 2.5. pontját, amely szerint a munkára a vállalkozó az ajánlatát a terület megismerése és a közös műszaki egyeztetések után adta meg. Az alperes 2013. július 8. napján kelt az árajánlatot is tartalmazó e-mailjeiben megemlítette, hogy az ajánlat "a rendelkezésünkre bocsátott engedélyezési terv alapján" készült. Az ajánlat megtételekor tehát az alperes a teljes, módosított engedélyezési tervdokumentációt ismerte. Az alperes megbízásából a 2013. október 8. napján készített statikai műszaki leírásból kitűnik, hogy a statikus tervező járt a helyszínen, így az alperesnek is legkésőbb 2013. szeptemberében megalapozott információja lehetett arról, hogy a csarnok szerkezetet milyen alaptestekre lehet elhelyezni. A jogerős építési engedély ugyan nem állt a felek rendelkezésére, azonban a felek, így az alperes sem tulajdonított ennek jelentőséget. Hivatkozott a BDT 2017.169. szám alatt közzétett eseti döntésre, amely szerint, ha a vállalkozó tervdokumentáció hiányában végzi a munkát, az ebből eredő kockázatot magára vállalja. Kifogásolta, hogy a szerződés 7.1. 1. kikötései ellenére az alperes az építési területen általa végzett munkákról az építési naplót nem nyitotta meg, bejegyzést nem tett. Így elmaradt az arra vonatkozó bejegyzés is, hogy a megrendelő érdekkörébe tartozó okból állt elő késedelem. Részletezte, hogy az alperes hónapokat késett a statikai kivitelezési dokumentáció átadásával, az ütemtervben foglalt 2013. szeptember 11. napjához képest erre csak 2013. november 21. napján került sor részlegesen. A teljes (mint később kiderült, hibás) statikai kiviteli tervdokumentációt az alperes csak 2014. február 10. napján adta át. Így az alperes a vállalt 2013. november 24-i teljesítési határidőhöz képest késedelembe esett.

[15] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet alperesi fellebbezéssel érintett rendelkezései helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Kifejtette, hogy a perben kirendelt mindkét műszaki igazságügyi szakértő megállapította, hogy a szelemenek tartószerkezeti elemnek minősülnek, így azokat is ugyanolyan tűzvédelmi- és fedőfestéssel kell ellátni, mint az acél tartószerkezet egyéb elemeit. A perben az alperes sem vitatta azt a tényt, hogy a kivitelezés helyszínére általa

leszállított tartószerkezeti elemek festése a szállítás, rakodás vagy tárolás közben megsérült. Ez pedig az alperesnek róható fel, mivel a szerződés szerint a csarnokot a maga által gyártott elemekből neki kellett volna felépíteni, így annak elkészültéig a festés épségének megőrzéséért őt terhelte a felelősség. Az acélszerkezet megerősítési munkáinak elvégzésére az alperes hibás és elégtelen tervezése miatt került sor, így ha bármely elemet utólag kellett tűzvédelmi festéssel ellátni, annak terheit az alperesnek kell viselnie. A cég5 Kft. vállalkozóval a felperes által kötött szerződés alapján a munkák egy része a korábban elkészült festés kijavítására, kiegészítésére vonatkozott. Ezt megerősítette a cég5 Kft. alkalmazottja, tanú1 vallomásában is. Vitatta, hogy az alperes szerződésszegése, a szerződés megszűnése után elszámoltak volna a felek. A kifizetett 25.400.000 Ft csak a díjelőleg és annak áfa tartalma volt, az előlegfizetésekor pedig a felperes még nem tudhatta, hogy az alperes nem képes a szerződés teljesítésére. Így nem állítható, hogy ez a díjelőleg csak a szerkezeti elemek ellenértékét tartalmazza, de azok festésének díját nem.

[16] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperesi fellebbezéssel érintett rendelkezése helybenhagyását kérte. Egyetértett az elsőfokú ítélettel abban, hogy a teljesítési határidő elmulasztása miatt az alperest felelősség nem terheli. Részletezve az elsőfokú eljárás során előterjesztett ellenkérelmében foglaltakat, vitatta, hogy a felek közötti szerződés alapján bármilyen szakasz-határidő elmulasztása kötbér fizetést vonna maga után. Ezt a szankciót a felek csupán a záró határidőhöz kötötték a felek. Amennyiben a vállalkozási szerződés bármely fél érdekkörébe tartozó okból megszűnt, azt követően további késedelem már egyik fél oldalán sem mutatható ki. (BH 1996. 329.) A konkrét esetben az alperes teljesítési határidő módosítását kezdeményező 2013. november 19. napján kelt levelét követő felperesi, 2013. november 21. napján kelt, elutasító levél után nem volt reális lehetősége a szerződés módosításának. Ezért az a Ptk. 399. § c) pontja alapján lehetetlenné vált. A lehetetlenülés oka a megrendelő érdekkörében merült fel, mivel a korábbi pontalapokról szóló megfeleléségi nyilatkozatot csak a véghatáridő lejárta előtt pár nappal szerezte be és a jogerős építési engedélyt is csak késve bocsátotta az alperes rendelkezésére. A szerződés olyan rendelkezést nem tartalmazott, hogy a korábban lefektetett pilléralapokat az alperesnek kellene megvizsgálnia. Statikai szempontból bármely megfeleléségi nyilatkozat kiadására csak akkor van mód, ha az alperesnek rendelkezésére állnak a korábbi kivitelezés műszaki dokumentumai. A Ptk. 393. § (1) bekezdése alapján a tömörített kőágyazat elkészítése is a megrendelő feladata volt. A műszaki szakértő szakvéleménye is tartalmazta (60. oldal), hogy az aljzat tömörségének megfelelésége statikai alapfeltétel. A felperes ügyvezetője a 2013. november 6. napján kelt levelében pedig még azt jelezte, hogy a tömörítési jegyzőkönyv még nem áll rendelkezésre. A munkaterület késedelmes szolgáltatásának következményei tekintetében hivatkozott a BDT 2004. 983. szám alatt közzétett eseti döntésben foglaltakra. A 2014. január 15. napján megtartott személyes egyeztetést követően az alperesnek már nem teljesítési, hanem elszámolási kötelezettsége volt. A 191/2009. (IX. 15.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet I.) 7. § (2) bekezdése a) pontja alapján a hatósági engedélyek megszerzése az építető feladata. A Korm. rendelet I. 22. §-a szerint csak a jogerős építési engedély alapján van lehetőség a kiviteli tervdokumentáció elkészítésére. Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet II.) 19. §-a (6) bekezdése a) pontja alapján az építető építési tevékenységet csak jogerős építési engedély alapján végezhet. Az építési engedély hiányában a műszaki ellenőr sem engedélyezte a kivitelezést. Az építési napló megnyitására a Korm. rendelet I. 5. § (5) alapján amiatt nem került sor, mert nem állt rendelkezésre a jogerős építési engedély és a teljes kiviteli tervdokumentáció. (Név4 műszaki ellenőr tanúvallomása- 25. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal)

[17] A felperes a másodfokú eljárásban bejelentette, hogy az alperes 2021. április 9. napján – az elsőfokú ítélet nem fellebbezett rendelkezései alapján – részére átutalt 13.744.035 Ft-ot. (8.344.717. Ft tőke, valamint annak a 2014. április 1. napjától járó 5.399.318. Ft késedelmi kamata)

[18] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelmek és az azokra előterjesztett fellebbezési ellenkérelmek korlátai között (Pp. 253. § (3) bekezdése) bírálta felül, így az nem érintette a keresetnek 8.344.717. Ft tőke és késedelmi kamatai erejéig helyt adó rendelkezését.

[19] A törvényszék a fellebbezések által érintett körben a tényállást helyesen állapította meg és abból érdemben helyesen következtetett a késedelmi kötbér iránti kereset alaptalanságára, valamint nagyobbrészt helyesen a festési költség iránti keresetrész alaptalanságára - illetve a beszámítási kifogás alaptalanságára.

[20] Ezért a felperes fellebbezése nem alapos, míg az alperes fellebbezése kisebb részben alapos.

[21] A felperes a késedelmi kötbér iránti igényét a szerződés mellékletét képező pénzügyi- műszaki ütemterv határidői elmulasztására alapította, a késedelmi kötbér iránti kereset előterjesztésénél azonban figyelmen kívül hagyta, hogy a pénzügyi-műszaki ütemterv határidői kötbérterhes teljesítési határidőnek nem minősültek.

[22] A vállalkozási (építési) szerződés főszabály szerint jogilag oszthatatlan, a vállalkozó a tevékenységgel elérhető eredmény, a teljes vállalkozói mű megvalósítására vállal kötelezettséget. (Ptk. 389. §, 403. § (2) bekezdése) Ettől az általános főszabálytól eltérve a szerződés felei megállapodhatnak a szolgáltatás oszthatóvá tételében, részteljesítési határidők, a munka egyes részeinek átadás-átvétele kikötésével és a részteljesítési határidők betartását kötbér szankcióval is biztosíthatják. Az oszthatóvá tételtől és részteljesítési határidők kikötésétől el kell határolni azonban azt a szerződési szabályozást, amikor a felek az építési kivitelezést szakaszolják, és az egyes építési szakaszokhoz pénzügyi ütemtervet, a szakasz-számlák kiállításának időpontjait társítják. A szakasz-számlázás funkciója, hogy a vállalkozónak ne kelljen megelőlegeznie a hosszabb időtartamú, nagyobb költségű teljes anyag- és munkadíját, hanem ahhoz időközönként hozzájusson. (BH1989.410, BDT2006.1416, Győri Ítéltábla Gf.IV.20.031/2009/29.)

[23] A felek közötti vállalkozási szerződés 1. 2 pontja szerint a megvalósítandó szolgáltatást a felek oszthatatlannak tekintették. Ezzel összhangban a 3. pontban nem a pénzügyi műszaki ütemtervben meghatározott szakasz határidők, hanem az átadási (záró) határidő elmulasztása esetére kötöttek ki késedelmi kötbér fizetési kötelezettséget. Így a keresetben kifejtettekkel szemben kötbérfizetési kötelezettséggel nem járt az ütemtervben meghatározott szakasz- határidők elmulasztása.

[24] A 2013. november 24. napjában meghatározott teljesítési határidő kétségtelenül eredménytelenül telt el, de helyes volt az elsőfokú bíróság azon álláspontja, hogy az alperes

késedelmi kötbér fizetési kötelezettséggel a szerződés lehetetlenülése miatt nem tartozik. Önmagában a szerződés teljesítésének meghiúsulása a vállalkozói késedelem vizsgálatát és a késedelmi kötbér felszámítását nem zárja ki, a teljesítés későbbi meghiúsulása a korábban bekövetkezett késedelem időtartamára még lehetővé teszi a kötbér felszámítását. (EBH2001. 522., Legfelsőbb Bíróság Gfv.VII.20.887/2007/4., Gfv. X.20.281/1998/3., Győri Ítéltábla Gf. II. 20.039/2017/5.)

[25] A perbeli esetben a felperes fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság értékelte helyesen a feltárt tényeket, amikor megállapította, hogy a meghiúsulásig bekövetkező késedelem a felperes közbenso szerződésszegésére, a közbenso intézkedési kötelezettségei elmulasztására vezethető vissza. A felperes részben elmulasztotta (ahogy az alperes a fellebbezési ellenkérelmében is alappal emelte ki) az építési engedély kellő időben rendelkezésre bocsátását, amelyet – a Korm. Rendelet I. 7. § (2) a) pontja alapján – már a teljesítési határidő kezdő időpontjában az alperesnek át kellett volna adnia. Ehhez képest az építési engedély csak 2013. november 5. napján emelkedett jogerőre, és azt a felperes csak a teljesítési határidő lejártát közvetlenül megelőzően, 2013. november 23. napján juttatta el az alpereshez. A jogerős építési engedély hiányában nincs jelentősége, hogy az alperes az ajánlata megtételekor már megismerhette az engedélyezésre benyújtott, módosított engedélyezési tervdokumentációt. Ahogy a felperes a fellebbezésében maga is hivatkozik rá: a vállalkozó tervdokumentáció, és így a jogerős építési engedély hiányában a munkát csak saját kockázatára végezheti. (Korm. Rendelet II. 19. § (6) a) pontja; BDT 2017. 169.) Ezt a kockázatot pedig az alperes jogszerűen hárította el jelen esetben.

[26] Másfelől a felperes az ugyancsak öt terhelő, munkaterület rendelkezésre bocsátási kötelezettségének (Ptk. 393. § (1) bekezdése) szintén nem tett eleget, mivel csak a teljesítési határidő lejártát megelőzően 5 nappal, 2013. november 19. napján küldte meg a felperesnek a csarnok- acélszerkezet elhelyezésére szolgáló vasbeton alaptestek megfelelőségi igazolását, amely nélkül a műszaki ellenőr sem engedélyezte a kivitelezést. Megjegyzendő, hogy a felperes az alaptestek megfelelőségi igazolása ellenére még 2013. november 20. napján is szükségesnek tartotta az alaptestek szakértői vizsgálatát, amely nélkül a megrendelő műszaki ellenőre nem adott engedélyt az acélszerkezet felállítására. Ezen tényekhez képest ugyancsak nem bír jelentőséggel, hogy az alperes megbízásából eljáró statikus tervező a 2013. október 8. napján kelt statikai műszaki leírása szerint járt a helyszínen és az alaptestek állapotát felmérte. A felperes fellebbezésében hiányolt statikai kivitelezési dokumentációt pedig az alperes értelemszerűen nem készíthette el az alaptestek megfelelőségi igazolása nélkül. Ezekre figyelemmel lényegében a teljes teljesítési időszakot felölelő, megrendelőnek felróható késedelem (Ptk. 302. § b) pont) kizárja a meghiúsulásig a vállalkozói késedelem megállapítását. Az alperesnek felróható késedelem (Ptk. 246. § (1) bekezdés) hiányában pedig a késedelmi kötbér iránti kereset sem alapos.

[27] Az ítéltábla egyetértett a törvényszékkal abban is, hogy a felek közötti szerződés 2013. november 21. napjára lehetetlenült, azonban a lehetetlenülés okára az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel csak részben. A törvényszék a felek közötti levelezés okirataiból helyesen emelte ki a 2013. november 19. napján kelt alperesi levelet, amely részletezve a kivitelezés megkezdésének akadályait a szerződés – teljesítési határidőre és vállalkozói díjra kiterjedő – módosítását kérte a felperestől. (F/5) A felperes a 2013. november 21. napján kelt válaszlevelében (F/6) ezt a módosítási ajánlatot csak részben (a 2014. február 28. napjáig terjedő határidő módosításban) fogadta el, így konszenzus hiányában már nem maradt remény a szerződés módosítására illetve teljesítésére. A szerződés

lehetetlenült, melyet okkal összegzett az alperes a 2013. november 29. napján kelt, felpereshez címzett levelében. (F/7) Ezt pedig a felperes maga sem tette vitássá, ahogy a 2014. január 15. napján megtartott egyeztetés jegyzőkönyvből kitűnik. (F / 8) A törvényszék megítélésével szemben azonban a lehetlenné válás oka nem mindkét fél érdekkörében (Ptk. 399. § a) pontja) merült fel. A munkaterület - valamint a jogerős építési engedély rendelkezésre bocsátása elmulasztása egyaránt olyan ok, amely a megrendelő felperes érdekkörébe tartozik. (Ptk. 399. § c) pont; BDT 2004.983.; BDT 2006.1415.) A vállalkozó alperes ennek következtében pedig követelhetette az általa elvégzett munka után járó vállalkozói díjat.

[28] Az alperes fellebbezésével érintett tűzgátló és fedőfestés díja elszámolásánál is ez utóbbi alapvetésből, azaz abból kellett kiindulni, hogy – az alperes fellebbezési érvelésével szemben – a szerződés meghiúsulását követően a vállalkozási szerződés alapján elvégzett munka ellenértékére tarthat igényt. Így jelentősége van annak, hogy a szerződésben milyen műszaki tartalom (így jelen esetben: milyen festési munka) elvégzésére vállalt kötelezettséget. Kiemelendő, hogy a felek közötti vállalkozási szerződés 6.2 pontja a szerződés teljesítés nélküli megszűnése esetére az elkészült munkarészek tételes felmérését és elszámolását írja elő, amely irányadó az alperes által meghiúsulását követően végzett festési munkákra is. Az alperes fellebbezési hivatkozásával szemben a festési munkák díjazásának alapját nem a 2013. július 8. napján, hanem a vállalkozási szerződés 4. számú mellékletét jelentő 2013. augusztus 15. napján kelt alperesi ajánlat képezte, amely "szárazépítésszer" címszó alatt tartalmazta tűzvédő- és a fedőfestés díját nettó 5.004.699 Ft-ban. A szerződés szerint tehát az alperes kötelezettséget vállalt nemcsak a tűzgátló, hanem a fedőfestés elvégzésére is. A felek között 2014. márciusában éppen a megszűnt szerződésből eredő kötelezettségek teljesítése és az elszámolás körében született megállapodás arról, hogy az alperes elvégzi a hiányos és javításra szoruló festési munkákat pótlólag. (38/A/1/A/1-3.) Ennek során az alperes a fellebbezésében vitássá tett szelemenek festését is vállalta, mert a 2014. március 12. napján kelt készre jelentése szerint azt is elvégezte.

[29] Az eredeti szerződés szerint tehát az alperes vállalása mind a tűzgátló- mind a fedőfestés elvégzésére kiterjedt. Ezért annak kijavításával felmerülő költséget a felperes (az alperes fellebbezésében kifejtettekkel szemben) alappal követelheti. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy cég5 Kft. alkalmazottja, tanúl tanúvallomásában (38. tárgyalási jegyzőkönyv) kitért arra, hogy a fedőbevonat alkalmazására az alperes minőségi hibás, foltos teljesítése miatt került sor. Ezt támasztja alá az alperes fellebbezésében hivatkozott 2014. március 31. napján megtartott egyeztetés jegyzőkönyve is, amely a tűzvédelmi festés esztétikailag is kifogásolható, foltos, monogramot tartalmazó voltát írja le.

[30] Az elsőfokú bíróság a felperes festési költsége elszámolásánál a felperes eredeti, 2.924.810. Ft összegű keresetrészből indult ki, azonban – az alperes fellebbezése helyes hivatkozása szerint is – azt a 63. sorszám alatti beadványában már leszállította, 2.414.500 Ft-ra, a cég5 Kft. által kiállított számlái együttes összegére. Ugyan a felperes ezt a részbeni keresetleszállítást utóbb a 129. számú beadványában figyelmen kívül hagyta, és ismét a 2.924.880. Ft festési költsége 70 %-ra, 2.047.416 Ft-ra tartott igényt, azonban a cég5 Kft. a festés javítási költségeként nem 2.924.880 Ft-ot, hanem csak 2.414.500 Ft-ot számlázott a felperesnek. (G. 40.104/2015/ 7/ F/ II/ 23-25.)

[31] Név7 tanú vallomásán (31. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal) és az igazságügyi szakértői véleményen alapuló, elsőfokú ítéleti mérlegelést (Pp. 206. § (1) bekezdése) az alperes fellebbezése nem vitatta. Így a 30/70%-os költségmegosztás alapján a felperes nem 2.047.416. Ft-ra, hanem a 2.414.500. Ft 70 %-ra, 1.690.150. Ft-ra tarthat igényt az alperes által végzett festés javítási költségeként. Ugyanakkor a törvényszék az alperes beszámítási kifogása elutasítása során figyelmen kívül hagyta ugyanezt a mérlegelését, azt, hogy a festési hibák, hiányosságok 30%-os mértékben nem az alperes terhére esnek. Ezért az általa elvégzett festési munkák 6.614.643. Ft, felperes által nem vitatott díjából annak 30 %-ra, 1.984.393 Ft-ra alappal terjesztett elő ellenkövetelést.

[32] Az alperes fellebbezése ezért alapos a törvényszék által festési költség címén a felperesnek megítélt 2.047.416. Ft, valamint az ítéltábla által alaposnak tartott 1.690.150. Ft különbözetére, azaz 357.266 Ft-ra; valamint a beszámított 1.984.393 Ft-ra, összesen 2.341.659. Ft erejéig.

[33] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és az alperest terhelő marasztalási összeget 13.628.068 Ft-ra és az elsőfokú ítéletben írt késedelmi kamataira leszállította.

[34] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését nem érintette, mivel a megváltoztatás folytán a pernyertesség- pervesztesség arányában csak kis mértékű változás következett be. (Pp. 81. § (1) bekezdése)

[35] A másodfokú perköltség viselése és összege esetében abból kellett kiindulni, hogy az alperes fellebbezésének perértéke 7.625.010. Ft, a felperes fellebbezésének perértéke 9.200.000 Ft volt, együtt 16.825.010. Ft. Ebből az együttes perértékből az alperes pernyertessége 11.541.659 Ft-ban (68,6 %) határozható meg. Az együttes perérték alapján, a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet (R.) 3. § (2), (5) bekezdései szerint a felek teljes pernyerése esetére részükre az általános forgalmi adóval növelt 447.516- 447.516. Ft ügyvédi munkadíj határozható meg. A felperes esetében a lerótt fellebbezési illeték (736.000 Ft) ezt az összeget 1.183.516 Ft-ra növeli. A felperes a másodfokú pernyerése aránya (31,4%) szerint ebből az összegből 371.624 Ft-ra tarthat igényt. Az alperes ügyvédi munkadíjból álló perköltségét a lerótt fellebbezési illeték (610.001 Ft) 1.057.517 Ft-ra növeli. Az alperes ez utóbbiból annak 68,6 százalékára, 725.457 Ft-ra tarthat igényt a felperessel szemben. Ezen összegek egybeszámításával (Pp. 78. § (1) bekezdése, 81. § (1) bekezdése) a felperes az alperes részére 353.833 Ft másodfokú perköltség megfizetésére köteles.

Győr, 2021. június 2.

Dr.Lezsák József s.k.
er s.k.

a tanács elnöke
bíró

Dr.Ferenczy Tamás s.k.

előadó bíró

Dr.Szabó Pét

